

VAGYS MATO KITAIP

NUTEISTŪJŲ APKLAUSOS REZULTATAI

2009 m. spalio

© „Lietuvos draudimas“

KAIP GYVENTOJAI SAUGO SAVO NAMUS IR JUOSE ESANTĮ TURTA?

18-74 m. GYVENTOJŲ TYRIMAS ...

© „Lietuvos draudimas“

KAIP GYVENTOJAI SAUGO SAVO BŪSTĄ?

18-74m. Lietuvos gyventojai, 2009 m. tyrimas

KALĖJIMŲ DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

Palaikome gerus santykius su kaimynais (43%)

Turime šarvuotas duris (32%)

Turime šunį (26%)

Draudžiamės (10%)

Visiškai nieko nedarome, kad apsaugotume savo būstą (21%)

Turime apsaugos sistemas (10%)

% nuo visų apklaustųjų, n=481

**PENKTADALIS GYVENTOJŲ VISAI NEGALVOJA
APIE SAVO TURTO APSAUGĄ**

APIE TYRIMĄ IR APKLAUSTŲJŲ PORTRETAS

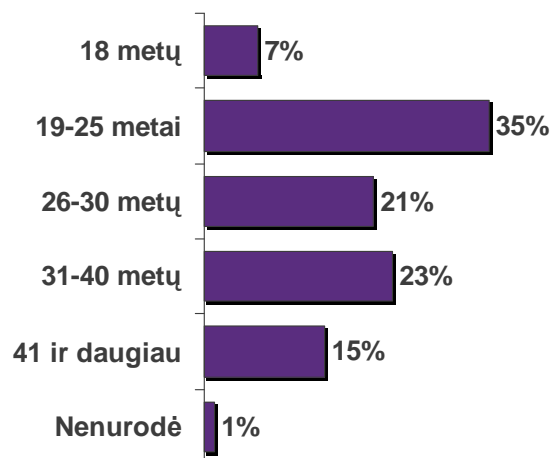

- Tyrimo partneriai:

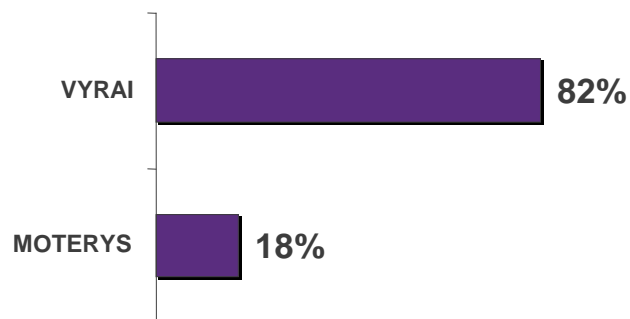

- Apklausti 386 nuteistieji.
- Apklausa vykdyta pataisos namuose ir pataisos inspekcijose.

NUTEISTŲJŲ AMŽIUS

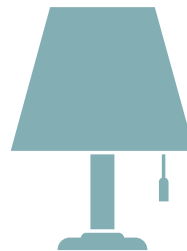
NUTEISTŲJŲ LYTIS

© „Lietuvos draudimas“

TURTO VAGYSTĖS – AR TAI SUDĖTINGAS VERSLAS?

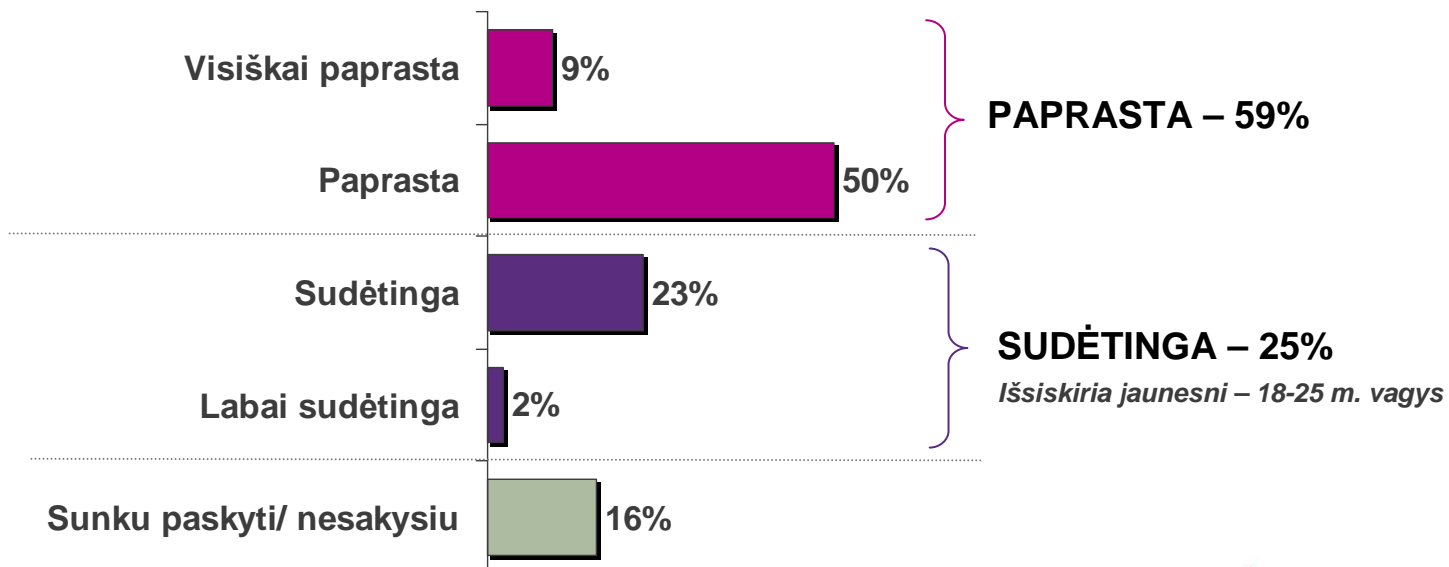

© „Lietuvos draudimas“

KĄ KALBA VAGYS APIE TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMĄ

Lietuvoje sudėtinga ar paprasta įvykdyti turto vagystes?

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

**DAUGIAU NEI PUSĖ NUTEISTŲJŲ TVIRTINA, JOG
VAGYSTĘ LIETUVOJE ĮVYKDYTI YRA PAPRASTA**

KĄ KALBA VAGYS APIE TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMĄ

PAPRASTA VOGTI – 59%

- **NEPAKANKAMOS SAUGOS PRIEMONĖS (57 proc.)**

Jei yra apsauga, tai ji minimali, signalizacija nepajungta prie saugos įmonių; Žmonės galvoja, kad mano turto tai nelies, eis kitur ir nesisaugo.

- **TALENTINGI, PROFESIONALŪS VAGYS (23 proc.)**

Vagystės – juk tai verslas; Galima įsigyti gerų priemonių, kurios padeda įsibrauti į butą ar namą.

- **KAIMYNŲ SUSVETIMĖJIMAS (10 proc.)**

Saugi kaimynystė nėra saugi; Būna, kad kaimynai ar net giminaičiai papasakoja, suteikia reikalingos informacijos“.

- **EKONOMINĖ SITUACIJA IR PALANKI NUSIKALTIMAMS APLINKA (8 proc.)**

Gyvenimo lygis prastas ir žmonės rizikuoja; Pareigūnai tinkamai neatlieka savo pareigų, daug korupcijos.

- **GYVENTOJŲ PATIKLUMAS, ATVIRUMAS, POLINKIS GIRTIS (7 proc.)**

Žmonės yra pagyrūnai; Daug ką dabar galima sužinoti per pažįstamus, labai pasitiki kitais; vedasi arba įsileidžia į namus visokius žmones; Informacijos šaltinis – vaikai, paaugliai, kalbantys kieme.

SUDĖTINGA VOGTI – 25%

- **STIPRĖJA APSAUGA – PRIEMONĖS IR POLICIJA (43 PROC.)**

Žmonės ateina į protą – statosi signalizacijas, tobulėja technika; Šiuolaikinė policija yra mobilesne.

- **REIKIA PARENGTI VAGYSTĖS PLANĄ (35 PROC.)**

Vagystei ruoštis reikia gana daug.

© „Lietuvos draudimas“

KOKS TURI BŪTI VAGIS, KOKIŲ SAVYBIŲ REIKIA?

„Jei labai nori kažkur įeiti – visą laiką įeisi. Kai labai norisi – viskas įmanoma. Reikia užsidegimo. Čia kaip sektoje.“

„Reikia drąsos turėti. Vidinio pasiruošimo. Padirbėti su savimi. Niekada negalvoti apie blogiausią – nevalia galvoti, kad nepasiseks.“

„Einant vogti reikia galvoti, kad eini kaip į savo namus.“

„Gerų stebėjimo įgūdžių.“

„Reikia organizuotumo.“

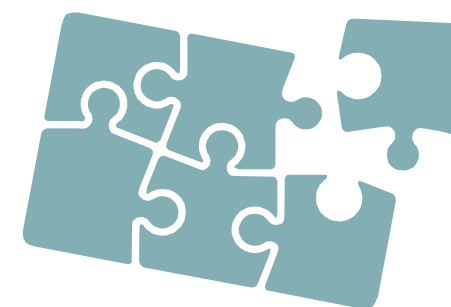
„Būti geru psichologu – sugebėti išklausti reikiamą informaciją.“

„Reikia draugelių.“

„Negalima eiti vogti išgėrus. Blaivus mąstymas būtinas.“
TAISYKLĖ.

„Reikia analizuoti sėkmės ir nesėkmės atvejus – būti analitiku.“

„Reikia pažinčių su langų montuotojais, šarvo durų gamintojais, raktų gamintojais.“

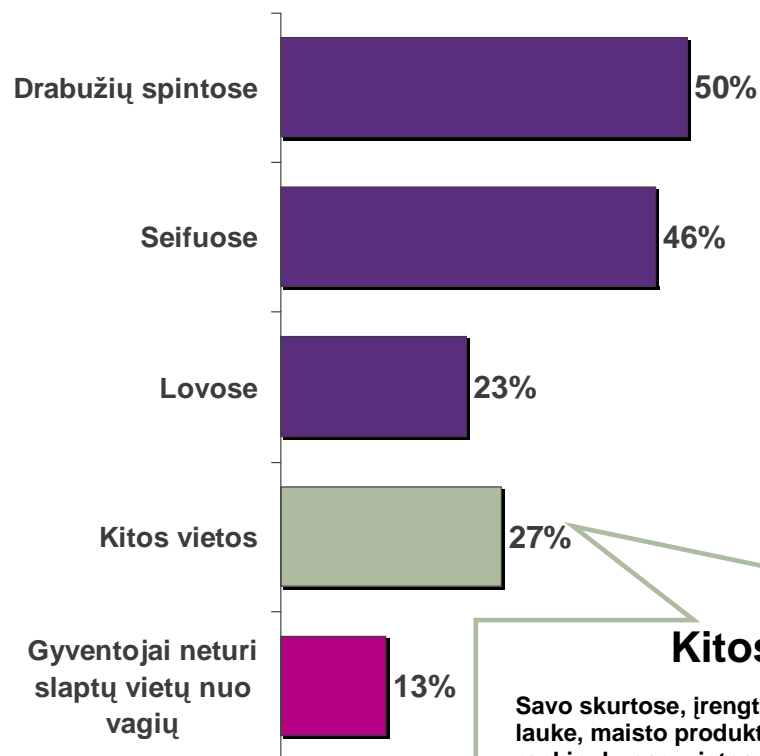
© „Lietuvos draudimas“

GYVENTOJŲ SLAPTOS VIETOS

- Kokiose vietose gyventojai dažniausiai slepia pinigus, juvelyrinius dirbinius ir kitus brangius daiktus nuo vagių?

48 m. vagis:

„Jie net nesupranta, kas yra ta vagystė. Jie galvoja – a, pas mane durys užrakintos, **pas mane niekas nieko nepavogs**. Va per tokį galvojimą viskas taip ir įvyksta.“

Kitos vietos:

Savo skurtose, įrengtose slėptuvėse, šaldytuvuose, šaldytuvų kameroje, knygose, laiko užkastus pinigus lauke, maisto produktuose, pinigus laiko banke, orkaitėje, gėlėse, po grindimis, sekcijose, stalčiuose, rankinukuose, vietose, skirtose dokumentus laikyti, po čiužiniu, ventiliacijos angose, už paveikslo, už spintos, po pagalvėse, kruopose, karnizuose, garaže, sandėliukuose.

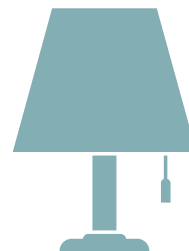
IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

SLAPTAVIETĖS IŠLIEKA TRADICINĖS IR
VAGIMS GERAI ŽINOMOS

KOKĮ TURTAŲ VAGIA?

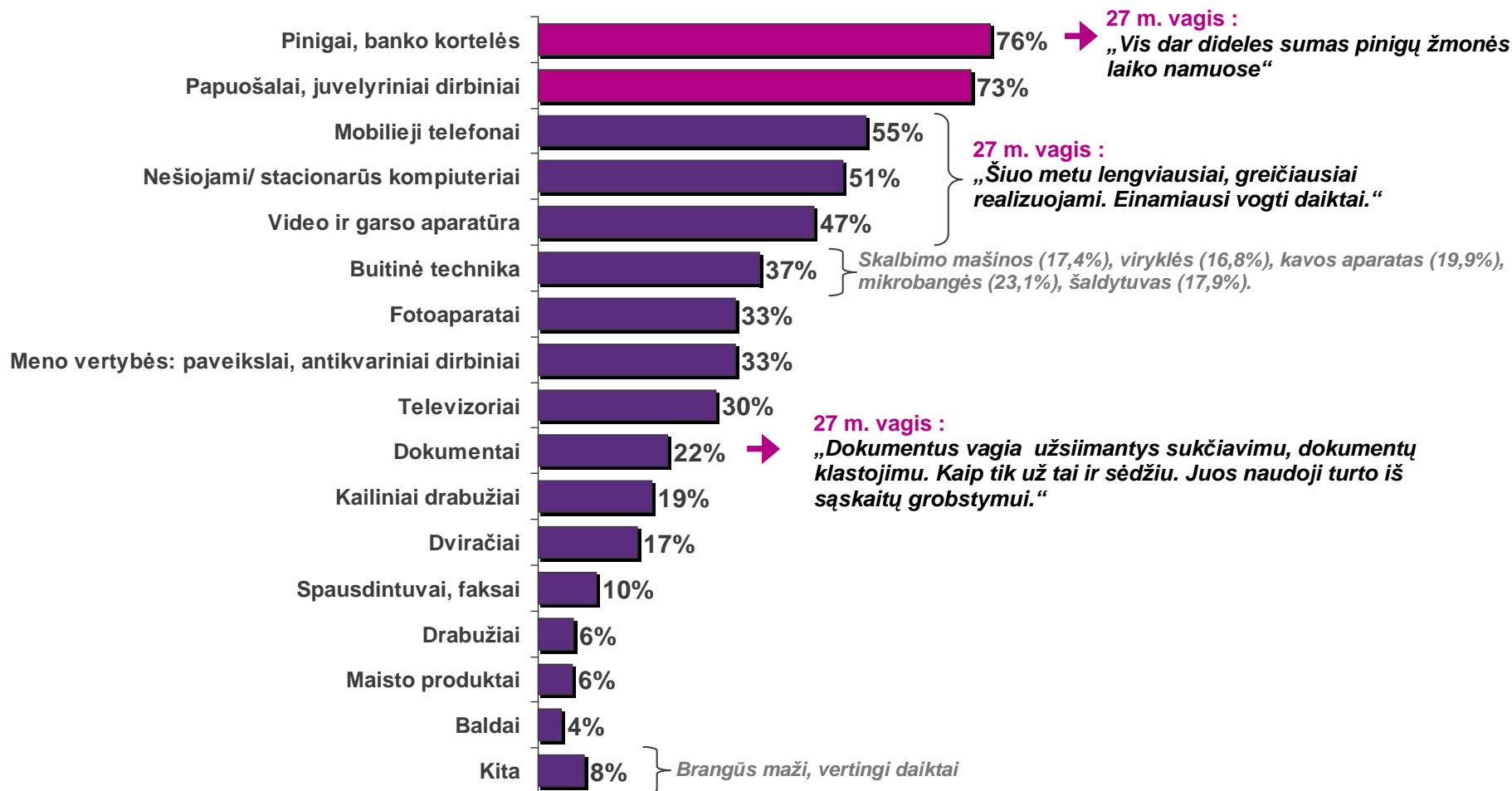

© „Lietuvos draudimas“

KOKIUS DAIKTUS VAGIA TURTO VAGYS

• Kokie daiktai dažniausiai vagiami iš butų, namų?

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

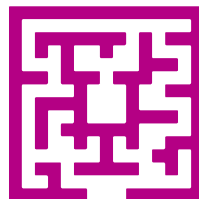
TELEFONAI, KOMPIUTERIAI, VIDEO IR GARSO APARATŪRA –
LENGVIAUSIAI REALIZUOJAMI DAIKTAI

KUR REALIZUOJA PAVOGTUS DAIKTUS, AR LENGVA REALIZUOTI

DU BŪDAI REALIZUOTI VOGTUS DAIKTUS

PARDUODAMA PIGIAU

„Ka, tau nereikėtų
gero daikto pigiau?“

SUPIRKTUVĖS, TAŠKAI

„Vieni vagia, kiti
parduoda. Yra taškai.“

Vagys apie vogtų daiktų realizavimą:

48 m. vagis:

„Nunešk pas kaimyną ir
parduok tiesiog pigiau. Kam
nereikės pigesnio daikto?
Einama ir siūloma.
Yra ir taškai, kur superka
auksą, buitinę techniką. Su
supirkėjais yra susitarimai.“

27 m. vagis:

„Jūs net neįsivaizduojate, kaip
paprasta parduot. Patys
verslininkai vogtus papuošalus
nusiperka. Yra žmonės, kurie
pastoviai perka vogtus daiktus.
Jie moka vagiui ir parduoda
brangiau.“

24 m. vagis:

„Kai vagi, tai žinai ir kur
parduosi – ir taškuose, ir
tiesiog turguje gali
parduoti.“

© „Lietuvos draudimas“

TURTO VAGYSČIŲ VERSLAS IŠ ARČIAU

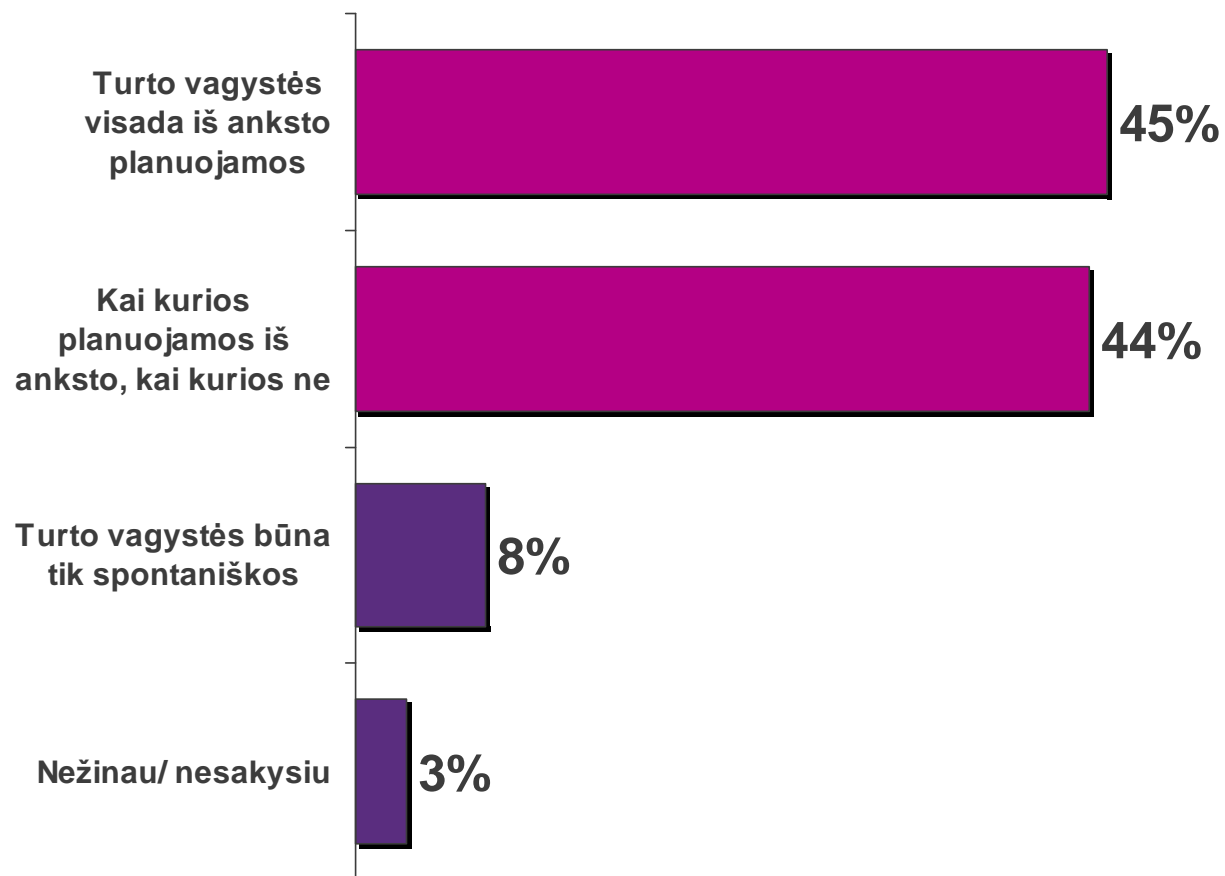

© „Lietuvos draudimas“

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ PLANAVIMAS

Ar profesionalios turto vagystės dažniausiai yra vykdomos pagal išankstinį planą ar spontaniškai (neplanuotai)?

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

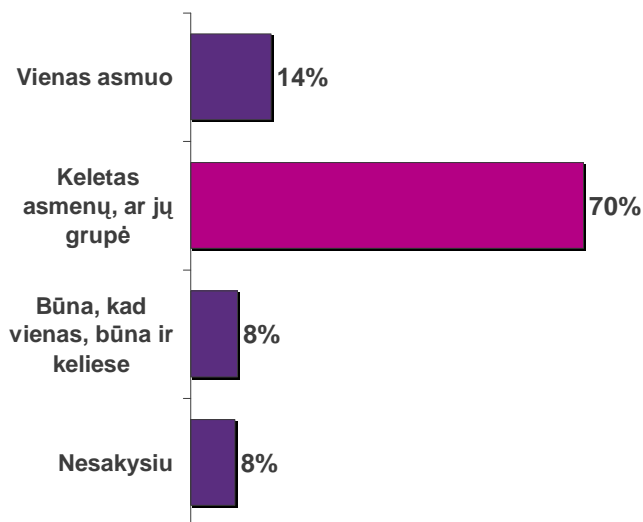
PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ PLANAVIMAS

Kaip rengiamas vagystės planas? Kiek asmenų rengia planą?

INFORMACIJOS RINKIMO ETAPAS – PLANAVIMAS

- PLANAVIMO METODAI
- STEBĖJIMAS
 - SEKIMAS
 - „NAKOLAS“

PLANĄ RENGIA:

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

VAGYSTĖ

DARBŲ
PASISKIRSTYMAS

- 1-2 „ŠUCHERIS“/ „STRIOMAS“
- 2-3 VAGIA – „DRAUGAI“

Vagys apie plano rengimą:

28 m. vagis:

„Žiūrint, ar PELNINGAS butas – tokiu atveju tai tikrai kelių asmenų ir planuojant ir vykdant reikia.“

27 m. vagis:

„Gauni „nakolą“ – informaciją, kad ten ir ten gali rasti 100 tūkst. ir planuoji, kaip ten eisi. Tai iš esmės užrodytas. Tokiu atveju už „nakolą“, pvz., 30 tūkst. sumoki. Šiaip tikslas, kad mažiau žmonių vykdytų vagystę – mažiau dalintis reikės. O vyksta taip – „striomas“ stebi, o 2 arba 3 vagia ir jie yra tiesiog „draugai“. Daugiau nei keturių planuotojų, vagystės vykdytojų labai retai būna. Na nebent labai didelio masto vagystė būna.“

© „Lietuvos draudimas“

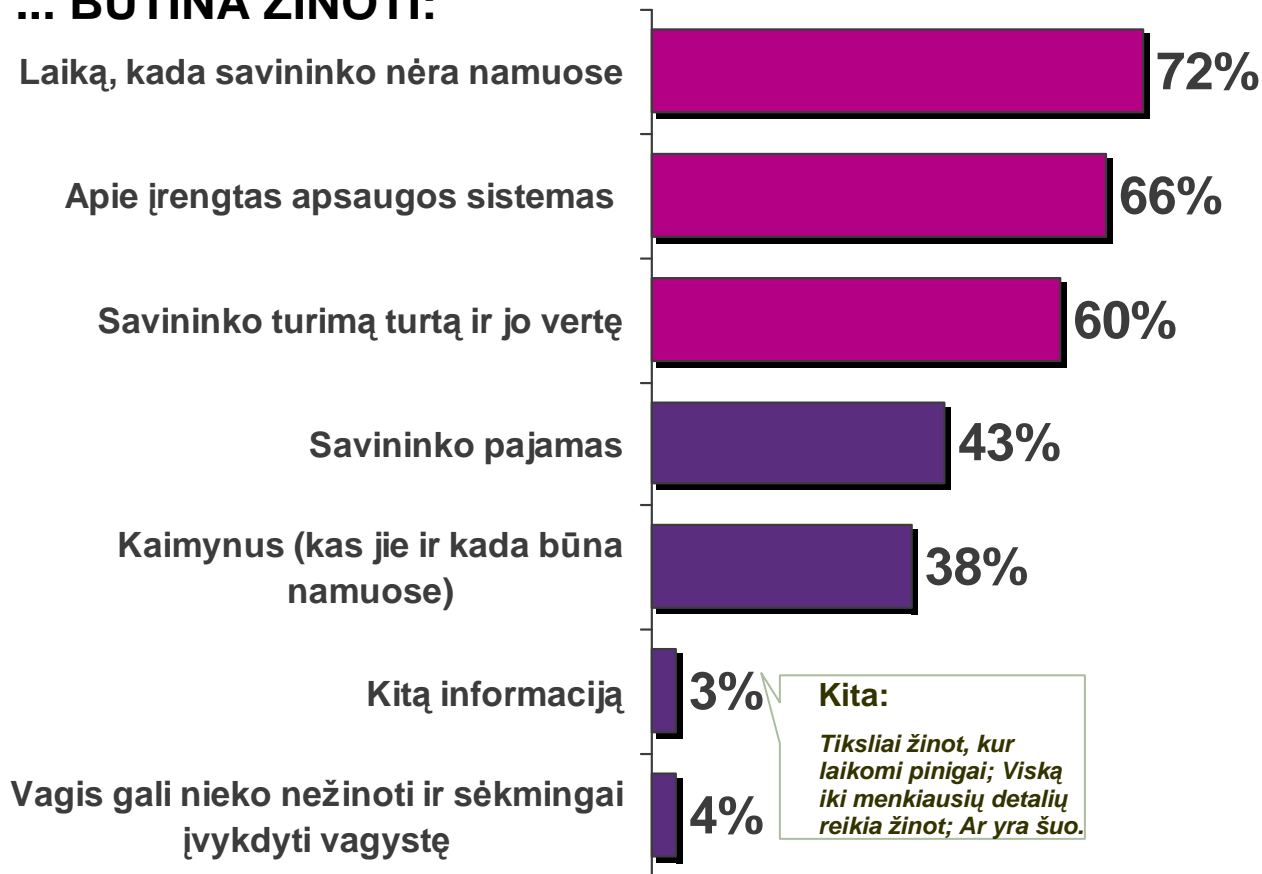
PLANUOTAI VAGYSTEI REIKIA KELIŲ ASMENŲ

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ PLANAVIMAS

Be kokios informacijos profesionalūs turto vagys nesiryžta turto vagystei iš butų ir namų?

... BŪTINA ŽINOTI:

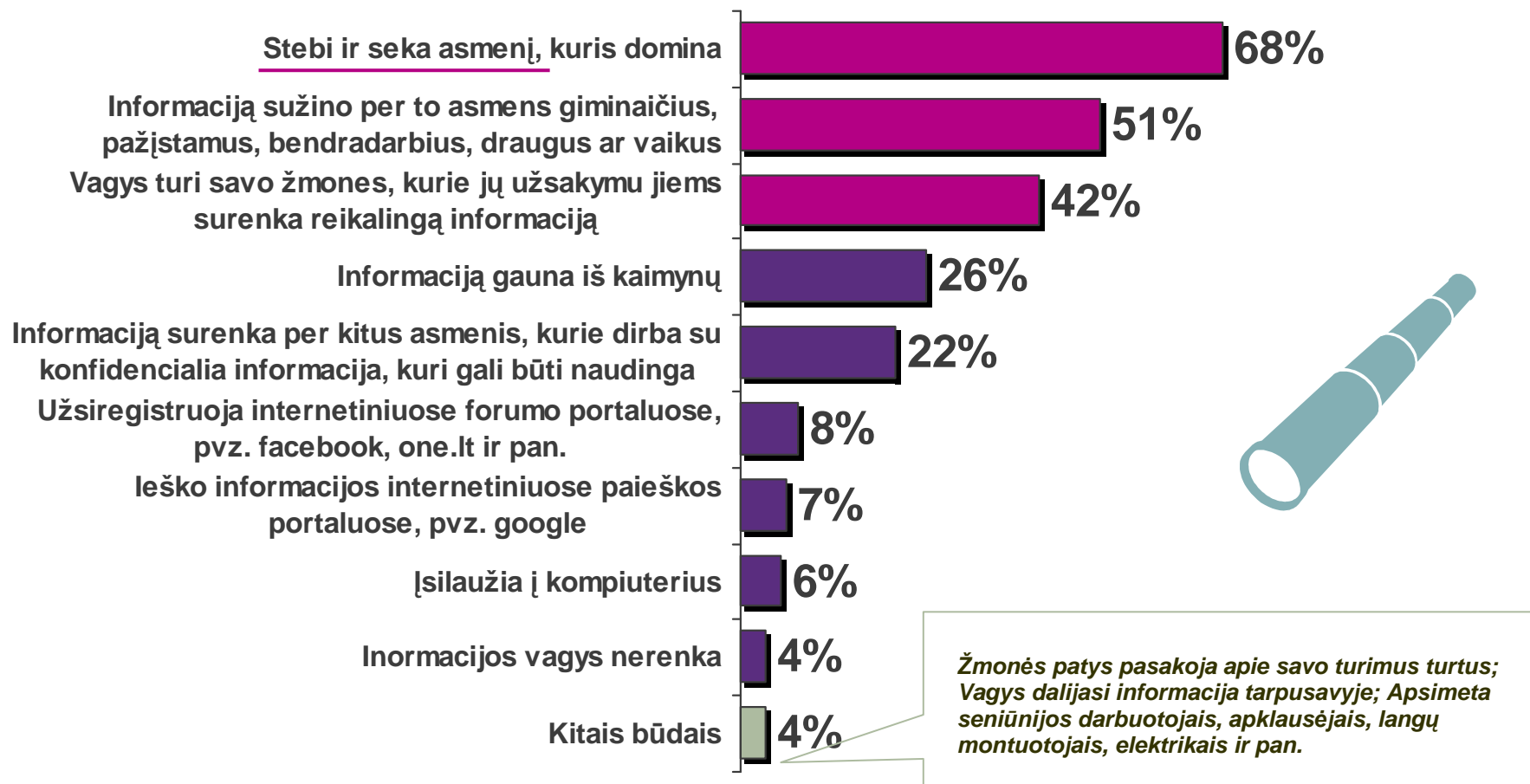
IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

EINANT VOGTI BŪTINA ŽINOTI TRIS DALYKUS

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ PLANAVIMAS

• Kokiais būdais vagys surenka informaciją apie dominantį asmenį ir jo turta?

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

STEBĖTI, IŠKLAUSTI, „NAKOLAS“

Ar gyventojai gali suprasti, kad yra stebimi profesionalių vagių, į kokias detales turėtų kreipti dėmesį:

VAGIŲ NUOMONĖ:

63 proc. – gyventojams labai sunku suprasti, jog yra stebimi profesionalių vagių, tai beveik neįmanoma

37 proc. – gyventojams pataria kreipti dėmesį į šiuos dalykus, kurie gali išduoti, jog esate stebimas. Tačiau dvejoja, ar gyventojai vis tiek supras.

- Lankosi nepažįstami, svetimi asmenys – atkreipti dėmesį į jų žvilgsnius, elgseną (24 proc.)
- Šeštas jausmas, nuojauta, jausmas, kad Jus kažkas stebi, seka (8 proc.)
- Svetimi automobiliai stovi kieme ar prie kiemo (6 proc.)
- Apsimetimai, kad sumaišė butą; apsilanko įvairios nekviestos tarnybos; keisti telefoniniai skambučiai (5 proc.)
- Teiraujasi apie Jus jūsų kaimynų: kas tokie gyvena, kiek asmenų (3 proc.)
- Dingsta raktai; dingsta spauda, nebegaunate sąskaitų, žymimos durys (užkišamas degtukas, siūlas tarp staktos ir durų) (2 proc.)
- Naujos pažintys, nauji draugai, kurie daug klausinėja (1 proc.)

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

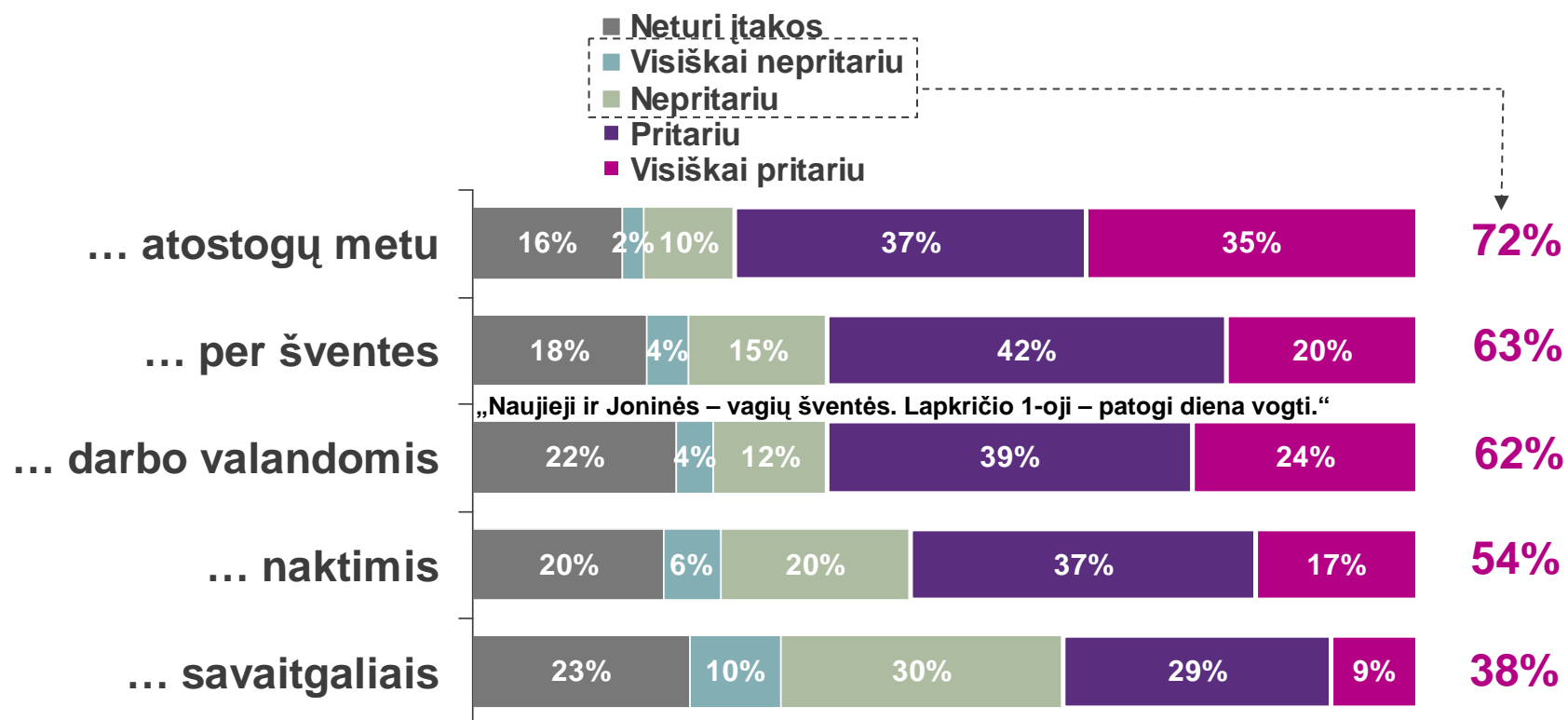
JEI PATEKAI Į VAGIES AKĮ – TAI VISKAS!

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

• Kada turto vagystės yra aktyviau vykdomos... ?

„Vagys vagia ištisus metus, be atostogų, bet koku paros metu. Jiems svarbiausia žinoti, kada nieko nebus namie.“

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

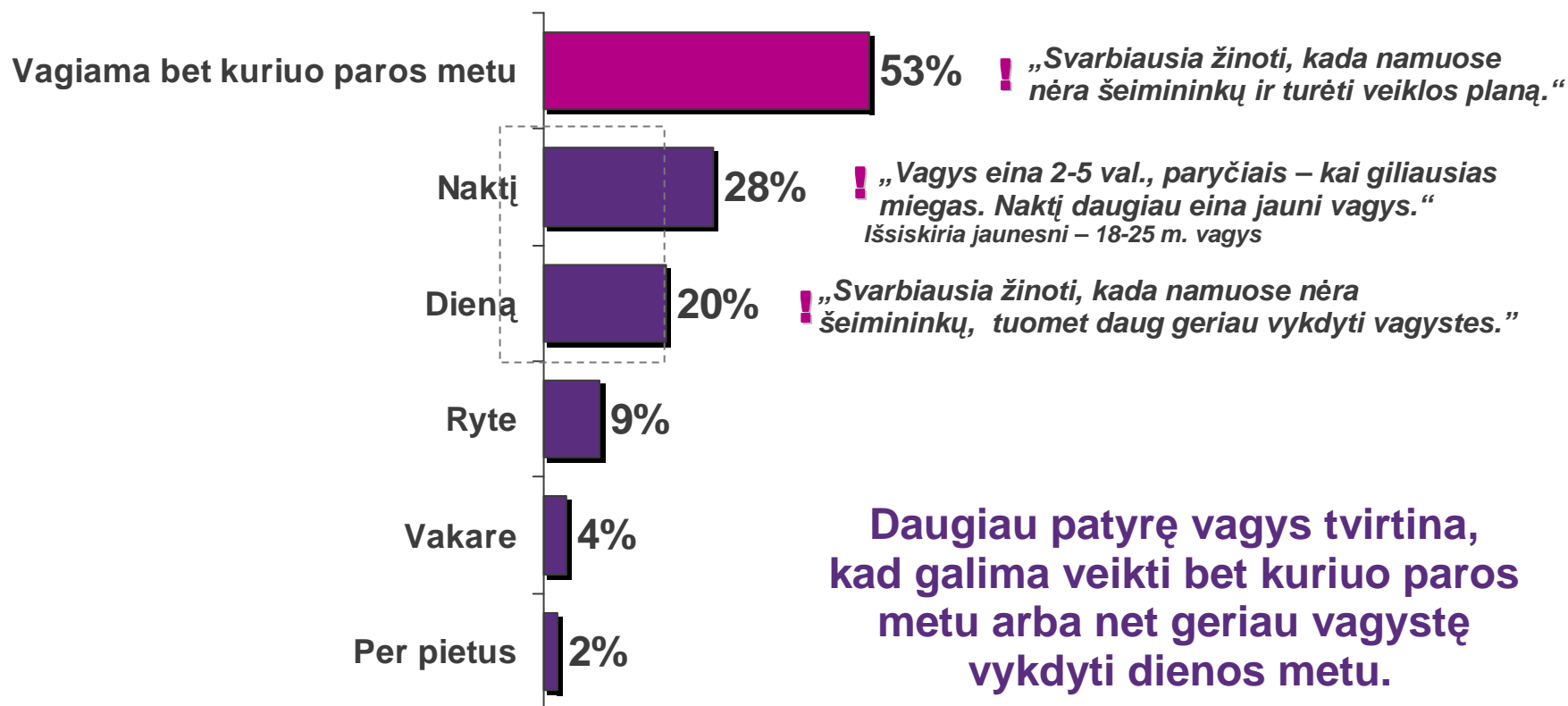
© „Lietuvos draudimas“

PASAŲ VAGIŲ, VAGYSČIŲ AKTYVUMAS TOKS PATS IR ATOSTOGŲ, IR ŠVENČIŲ, IR PAPRASTOMIS DARBO DIENOMIS. MAŽIAU VAGIAMA TIK SAVAITGALIAIS

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

- Kuriuo paros metu paprasciausia vykdyti turto vagystes?

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

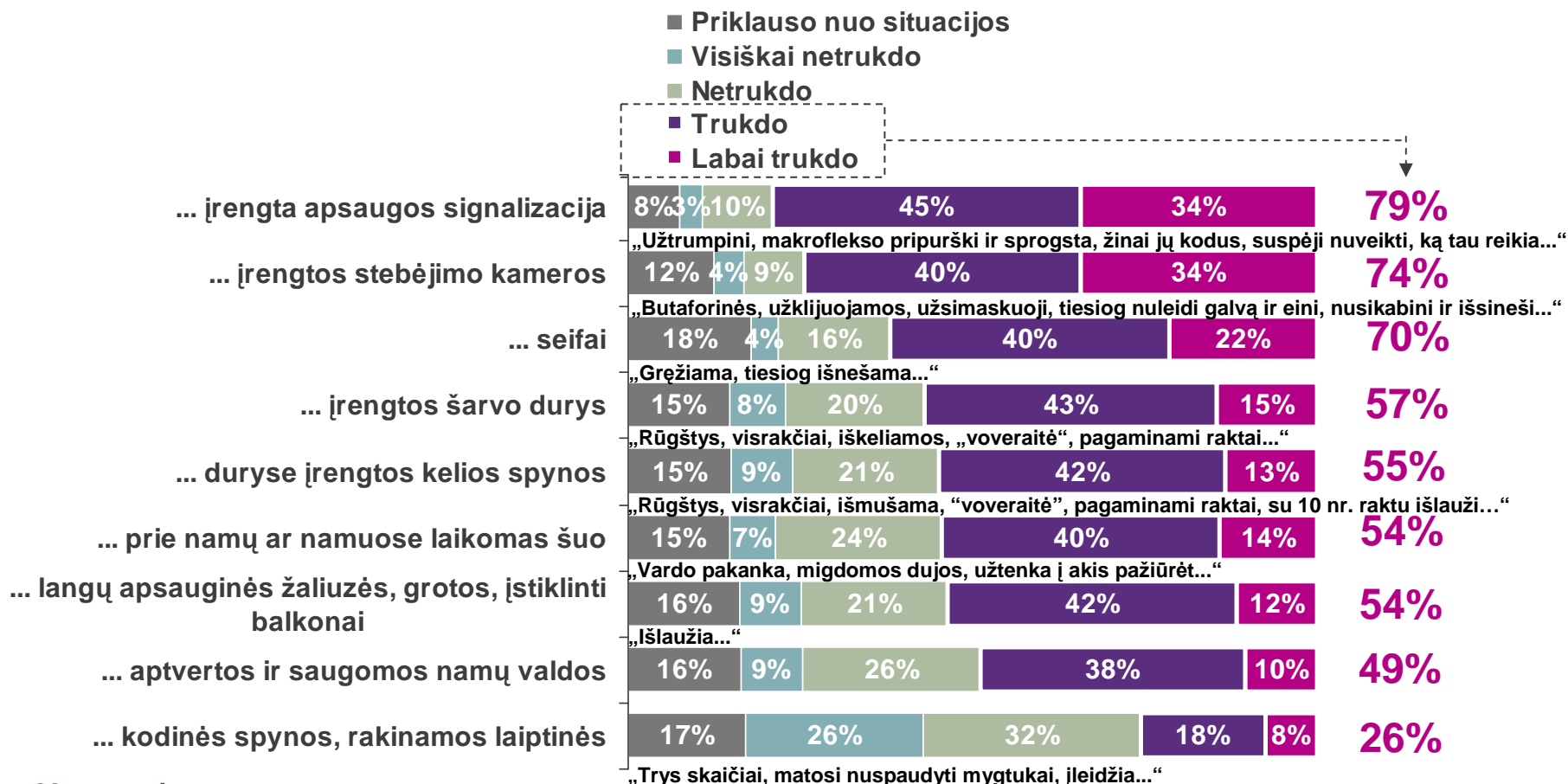
© „Lietuvos draudimas“

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

Ar šios apsaugos priemonės trukdo įvykdyti vagystę ... ?

23 m. vagis:

„Tų kliūčių per daugiausiai vagims nelabai ir yra. Visur yra priemonės. Vagis ant to eina ir jie apie kliūtis negalvoja, pas juos viena mintis – tikslas pavogti, kad ten rasi pinigų. Jie niekada negalvoja apie blogiausia. Vagis galvoja tik apie geriausia.“

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

**MAŽIAUSIAI GYVENTOJŲ NAUDOJAMOS APSAUGOS
PRIEMONĖS LABIAUSIAI IR TRUKDO VYKDYTI VAGYSTES**

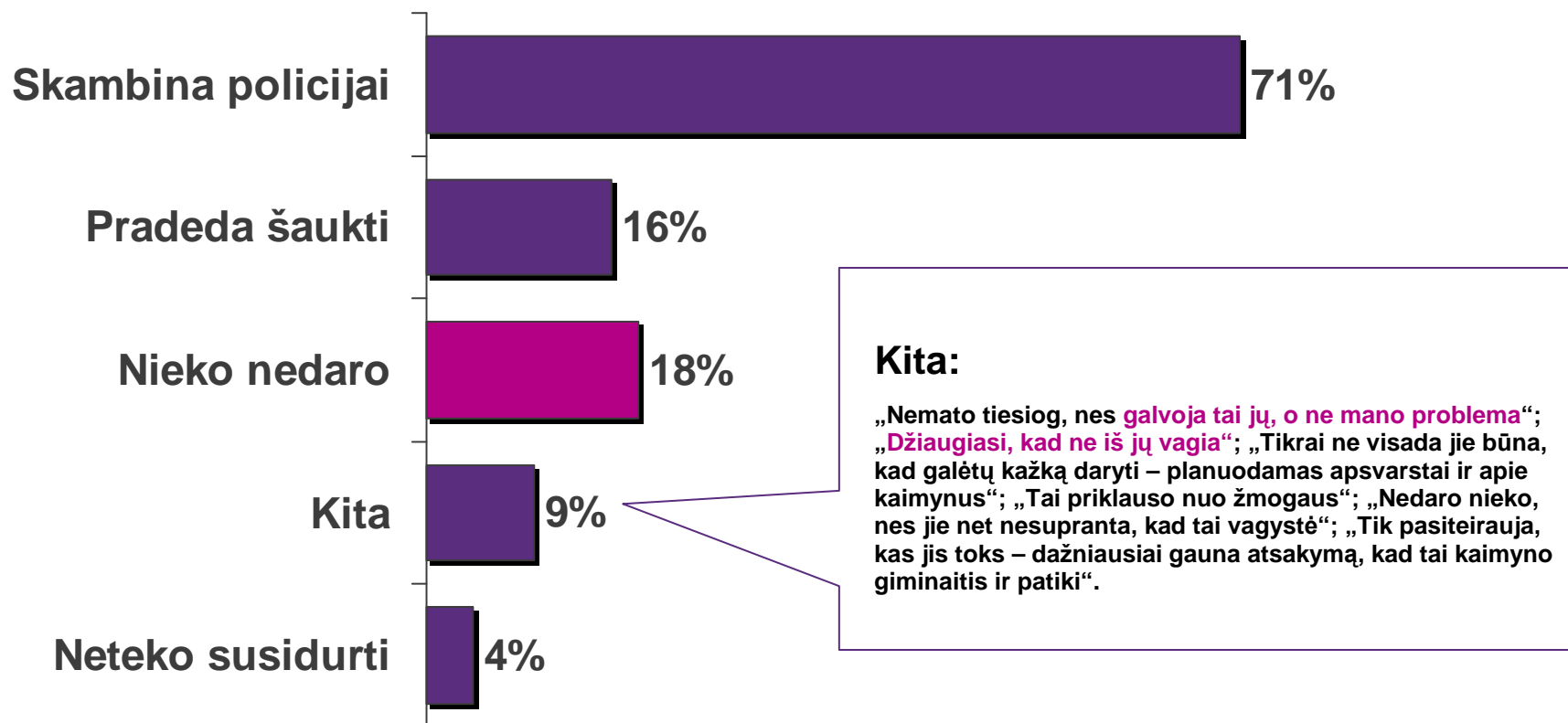
**LIETUVOS
DRAUDIMAS**
PART OF THE RSA GROUP

tel. 1828

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

Kaip elgiasi kaimynai supratę, jog vykdoma vagystė?

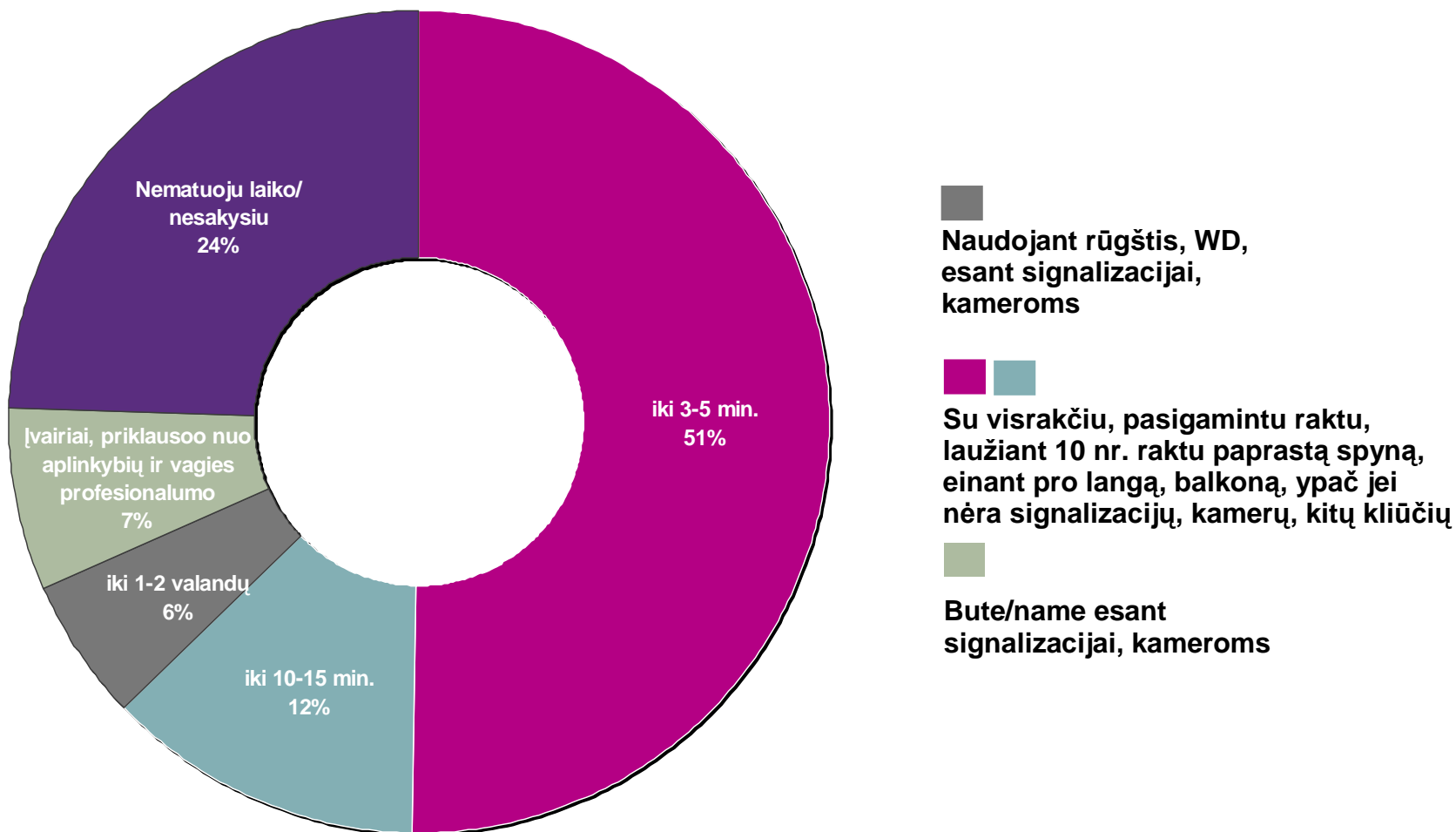
IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

**PASAK NUTEISTŲJŲ, KAIMYNAI VAGYSTĖS ATVEJU DAŽNIAUSIAI
PUOLA SKAMBINTI POLICIJAI, APIE 27 PROC. NUTEISTŲJŲ TVIRTINA,
KAD KAIMYNAI TIESIOG NIEKO NEDARO.**

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

Kiek laiko vagis vidutiniškai užtrunka braudamasis į butą ar namą:

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

VAGYS GREITI, JEI TURI ĮRANKIUS IR SAVAS PATEKIMO Į VIDŲ
TECHNIKAS!

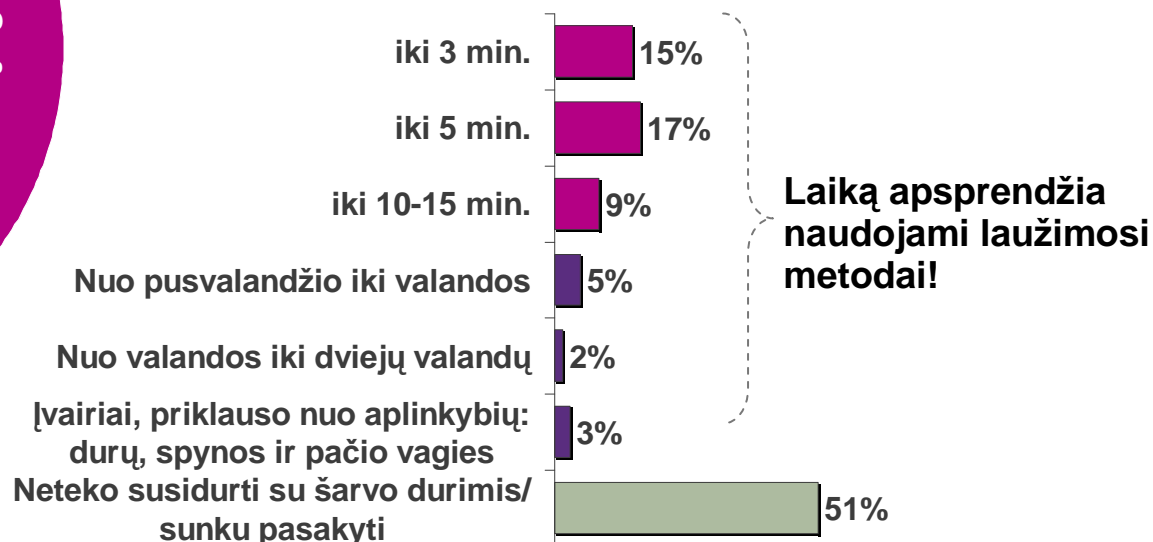
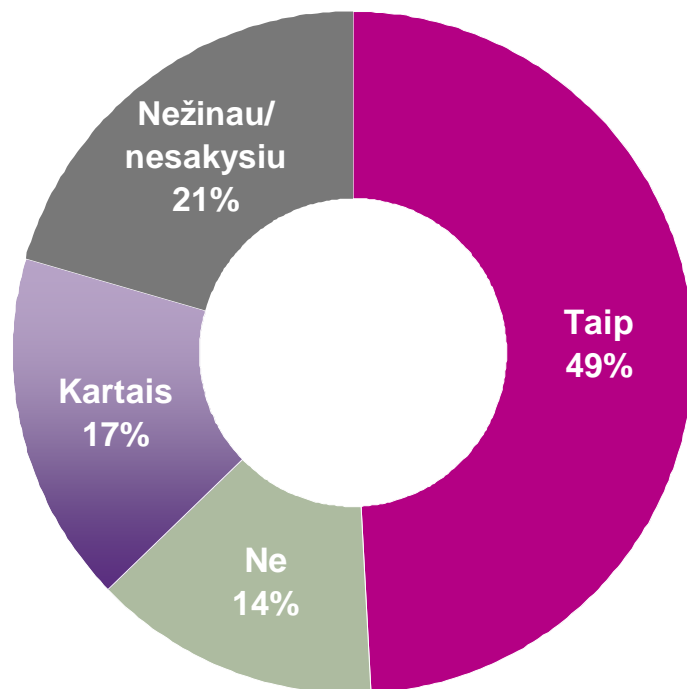
PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

- Ar reikia daugiau laiko laužiantis pro šarvuotas duris:
- Kiek vidutiniškai užtrunka įsilaužimas pro šarvuotas duris:

Šarvuotos durys **3-5 min.**

Paprastos durys **2-3 min.**

~ **1,5 min. skirtumas**

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

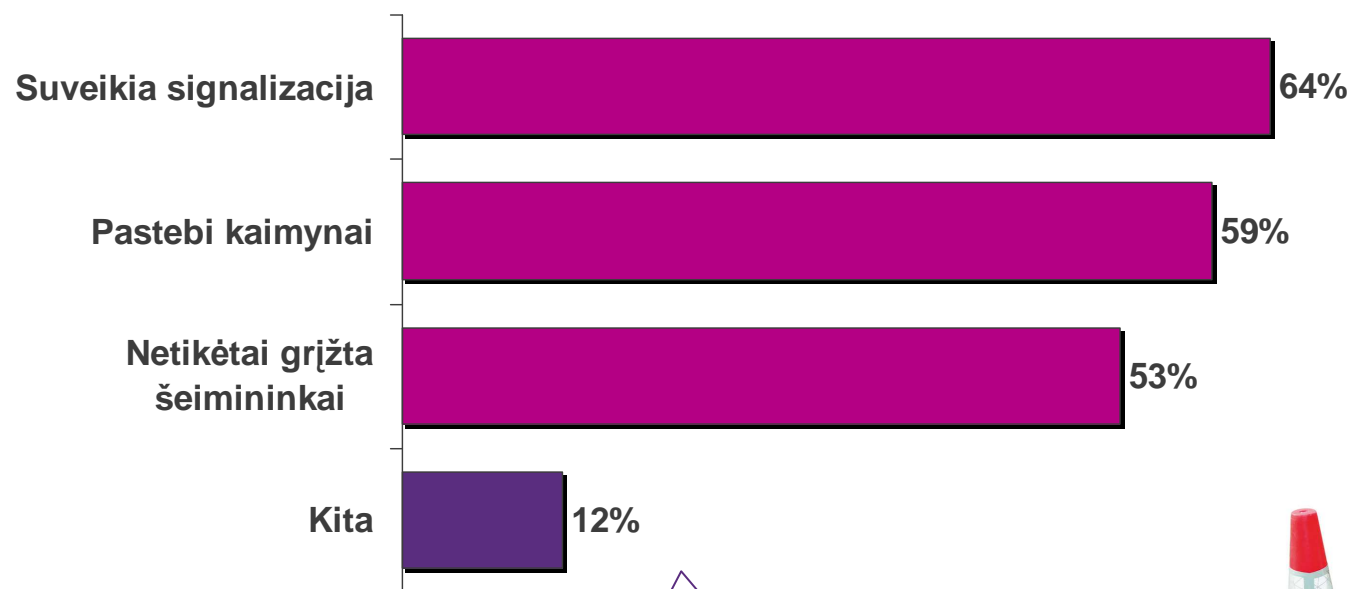
© „Lietuvos draudimas“

ŠARVO DURIS UŽTRUNKA ATIDARYTI TIK PUSANTROS MINUTĖS ILGIAU!

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

Kodėl dažniausiai nepavyksta įvykdyti vagystę, kas sutrukdo?

Kita:

„Atvažiuoja apsauga“; „Grynai dėl pačių vagių žioplumo“; „Iš esmės tai vagių planavimo klaidos“; „Kartais suloja šuo, netikėtai įsižiebia šviesa“.

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

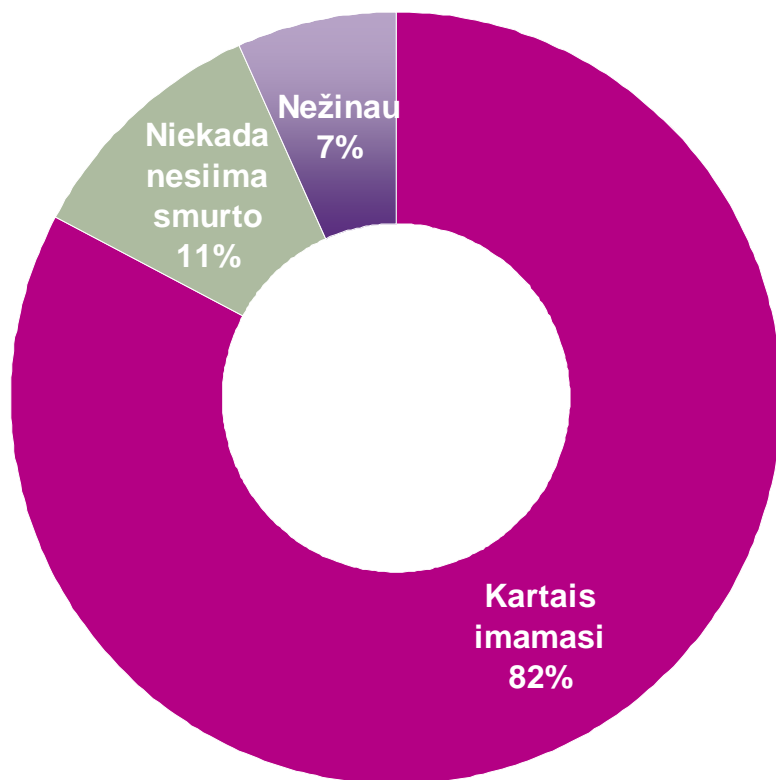
**NESĖKMĖ – PLANAVIMO KLaidOS IR
SIGNALIZACIJOS SUVEIKIMAS**

PROFESIONALIŲ TURTO VAGYSČIŲ VYKDYMAS

Ar netikėtai grįžus šeiminiškams, pamačius kaimynams vagis gali imtis smurto: sužeisti ar net nužudyti?

48 m. vagis:

„Vagio elgseną tokioj situacijoj sunku nuspėti. Šiaip ginklo geriau nenaudoti ir **vagys ginklo nesineša**. Jų tikslas pavogti, o ne įvykdyti apiplėšimą. Už vagystę ir apiplėšimą skirtingi bausmių straipsniai. Pakanka panaudoti jėgą, tiesiog trinktelėti. Nužudymų nesiimama. Vagys tokioj situacijoj elgiasi dvejopai: arba imasi fizinio smurto, bet be ginklų, nebent su pagaliu, arba tiesiog bėga. Dažniau bandoma bėgti.“

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

IMTIS SMURTO VAGIŲ NESKATINA ŽINOJIMAS, JOG UŽ APIPLĖŠIMĄ
JAU TAIKOMAS KITAS STRAIPSNIS, TAČIAU TO KARTAIS IMAMASI.
GERESNĖ STRATEGIJA – BĖGTI.

KAIP NUTEISTIEJI PATARIA GYVENTOJAMS SAUGOTI SAVO TURTA?

© „Lietuvos draudimas“

PROFESIONALIŲ VAGŲ PATARIMAI GYVENTOJAMS

• Kaip patartumėte gyventojams saugoti savo turta?

21 m. vagis:

„Papuošalus ir dokumentus laikyti dideliame, dideliame seife, kurio nebūtų galima išnešti.“

22 m. vagis:

„Brangias vertybes laikyti bankuose, saugyklose, kortelių ir jų kodų nelaikyti stalčiuose, pinigines nenešioti kodų.“

27 m. vagis:

„Net neįsivaizduoju kaip apsisaugoti. Nieko čia nepadarysi. Jei norės apvogti – neapsisaugosi. Draudimas gal ir galėtų padėti. Vagiama ir kortelės, dokumentai. Tai laikyti reikėtų dideliame, rusiška seife, kurio taip lengvai neišneši.“

27 m. vagis:

„Geriau dėti medinius langus, nes plastikiniai langai labai nepatvarūs. Plastikiniai langai išsikelia, pastumi ir langas išvažiuoja, automatiškai jie atsidaro.“

21 m. vagis:

„Susidėti šarvo duris, signalizacijas, kameras, bet tai irgi ženklas, kad ten gali rasti gero turto. Net ir visas saugos komplektas garantuoja nesuteiks.“

24 m. vagis:

„Įsigyti geresnius seifus. Šarvo durys ir signalizacija, kameros gali kažkiek padėti, bet pilnai negalėsi būti saugus.“

27 m. vagis:

„Kai vagis gyvena tavo name, tai kaimynai saugesni. Yra taisyklė, tarp vagių, kad vienas kito kieme negalime „šikt“.“

© „Lietuvos draudimas“

Kaip patartumėte gyventojams saugoti savo turta:

27 m. vagis:

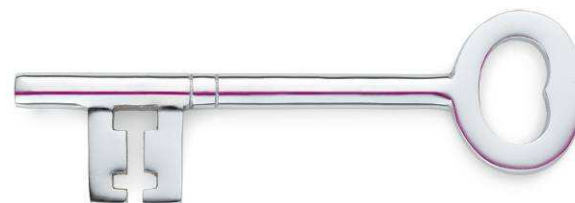
„Kameras reikėtų geriau dėti viduje, o ne matomoje vietoje, kad būtų netikėta. Apsaugos lipdukus klijuoti ne taip į akis krentančiose vietose. Šarvo durys apsunkina vagystę, bet jos iškeliamos. Dvejas duris būtų gerai turėti. Tai apsunkina vagystę. Langų apsaugines žaliuzes gerai įsidėti. Sudėtingas šarvo duris įsidėti. To pradžia pakanka, signalizacijos net neverta. Apsaugos signalizacija, kuri būtų prijungta prie apsaugos ar tavo mobilaus. Reikia viso apsaugos paketo, bet čia geriausias atvejis ir vis tiek 100 proc. saugus negali būti. Lipdukus apie signalizaciją klijuoti mažai matomose vietose, lango kampe.“

48 m. vagis:

„Mažiau kalbėti ir girtis reikia – apie savo pajamas, apie tai, ką turi. Draugas draugui dar kitas draugas draugui ir informaciją pasigauna tie, kuriems jos tik ir reikia. Tokia jau lietuvių natūra – pasigirti. Vagims ir anksčiau nei tu nusiperki daiktą informacija apie ketinimus pirkti patenka. Per vaikus informaciją galima išgauti. Iš vaikų ir raktą gali gauti. Parodo vaikai, ant plastilino atsispaudi raktą ir tada eini, kur tau reikia.“

32 m. vagis:

„Žmonės pinigus bando saugoti laikydami juos kortelėse. Tačiau ne visada taip apsisaugo nuo vagystės jei kortelės paliekamos tiesiog namų stalčiuje. Ką galėčiau patarti, tai visų pinigų nelaikyti atsiskaitymo kortelėje. Galima turėti sąskaitą banke be kortelės ir kitą sąskaitą su kortele. Juk tarp savo sąskaitų pinigus pervesti galima nemokamai. Tad turėkite pinigus sąskaitoje, o į kortelę perveskite tik tiek, kiek jums reikia. Patarčiau nelaikyti didelių sumų kortelėje.“

© „Lietuvos draudimas“

PROFESIONALIŲ VAGIŲ PATARIMAI GYVENTOJAMS

PATARIMAI:	Proc.
Įsirengti geras signalizacijas, saugos sistemas prijungti prie saugos tarnybų	37%
Atidžiau saugoti savo turta, apdrausti turta	22%
Laikyti pinigus bankuose, vertingus daiktus – saugyklose	17%
Vertingą turta laikyti seife arba ne namuose	13%
Įsidėti patikimas šarvuotas duris	7%
Mažiau kitiems rodyti, girtis apie savo turta, pajamas	7%
Laikyti šunis	6%
Palaikyti gerus santykius su kaimynais, paprašyti, kad jie prižiūrėtų namus	5%
Nepalikti atidarytų langų, rakinti duris	5%
Įsirengti vaizdo kameras, diktofonus	3%
Įsidėti papildomas, sudėtingas spynas	3%
Įsidėti patikimus langus, sandarinti balkonus	3%
Neįsileisti į namus nepažįstamų žmonių, menkai pažįstamų žmonių nesivesti į namus	2%
Įsirengti apsaugines grotas	2%
Naktį palikti įjungtą šviesą, dieną – įjungtą radiją	1%
<i>Nepirkti brangių daiktų, neturėti vertingo turto</i>	1%
Įspėti mažamečius vaikus, kad neįsileistų nepažįstamų	1%
Įsidėti dvejas duris, geriausia, kad abi šarvo būtų	1%
Nepasakoti kitiems, kad išvyksti ilgam	1%
Aptverti namus tvoromis	1%
Pasisamdyti sargą visai parai	1%
Nėra ką patarti – neapsisaugosi	16%

IMTIS: visi apklausti nuteistieji, n=386

© „Lietuvos draudimas“

VAGYS VAGYSČIŲ VERSLĄ MATO KITAIP

TYRIMO IŠVADOS

59 PROC. NUTEISTŲJŲ UŽ TURTO VAGYSTES – TAI PAPRASTAS VERSLAS

PROFESIONALŪS VAGYS

VAGYŠČIŲ BARJERAI

SAVIKONTROLĖ

RYŠIAI, PAŽINTYS

PATIRTIS, ŽINIOS

VAGYSTĖS PLANAS

- ĮVEIKIAMI, IGNORUOJAMI
- JŲ NĖRA DAUG – GYVENTOJAI NESISAUGO
- KAIMYNAI SUSVETIMĖJĘ
- NUPERKAMA NUKENKSMINIMO INFORMACIJA

VERSLAS KLESTI

● VOGIAU
IŠGĖRĘS

● PLANO KLAIDOS:
GRĮŽO ŠEIMININKAI, KAIMYNAI

● SUVEIKĖ
SIGNALIZACIJA

